

NAUJIENLAIŠKIS (Nr. 46)

2025 m. rugsėjis

Gerbiamieji cheminių medžiagų ir mišinių gamintojai, importuotojai, platintojai ir tolesnieji naudotojai, norėdami gauti šią informaciją periodiškai ar užduoti klausimą, rašykite el. paštu reachclp@gamta.lt

Pagarbiai, Agnė Janonytė

Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. pasikeitė cheminių medžiagų suderinta klasifikacija ir ženklėjimas

CLP reglamentas, nustatantis cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimą, ženklėjimą ir pakavimą, yra nuolat iš dalies keičiamas, jį priderinant prie technikos ir mokslo pažangos (angl. *Adaptation to Technical and Scientific progress*) (ATP CLP). CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje yra pateikta „Tam tikrų pavojingų cheminių medžiagų suderinta klasifikacija ir ženklėjimas“. Kai cheminei medžiagai yra nustatoma suderinta klasifikacija ir ženklėjimas, ji privalo būti klasifikuojama pagal tą įrašą visoje ES vienodai. CLP reglamento VI priedas yra nuolat iš dalies keičiamas: į jį įtraukiami nauji cheminių medžiagų suderinto klasifikavimo ir ženklėjimo įrašai, dalis esamų įrašų yra pakeičiami, o kai kurie ištrinami.

2023 m. spalio 19 d. Briuselyje buvo priimtas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/197 (toliau – 21-asis ATP CLP), kuris iš dalies pakeitė CLP reglamento VI priedą. Į jį įtraukti 28 nauji cheminių medžiagų suderintos klasifikacijos ir ženklėjimo įrašai, o buvę 24 įrašai buvo atnaujinti. Kai kurioms cheminėms medžiagoms buvo nustatytos

konkrečios koncentracijos ribos, m faktorius ir ūmaus toksiškumo įverčiai (ATE).

21-asis ATP CLP įsigaliojo 2024 m. sausio 25 dieną. Jame yra nustatyta taikymo data – 2025 m. rugsėjo 1 d. Atkreiptinas dėmesys, kad **nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. tiekiamos pavojingos cheminės medžiagos, atskiros arba esančios mišinio sudėtyje, privalo būti suklasifikuotos, paženklintos ir supakuotos pagal 21-ojo ATP CLP reikalavimus**, nes CLP reglamento ir jo pakeitimų neatitinkančias chemines medžiagas draudžiama tiekti ES rinkai, įskaitant Lietuvą. Be to, pagal REACH reglamentą yra reikalaujama, kad tiekėjas nedelsiant atnaujintų cheminės medžiagos / mišinio saugos duomenų lapą, kai tik sužinoma nauja informacija apie pavojus.

Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA) savo tinklalapyje skelbia [Excel lenteles](#), kuriose yra atnaujinti cheminių medžiagų suderinto klasifikavimo ir ženklėjimo įrašai. Šios lentelės skirtos vartotojų patogumui.

Įsigaliojo draudimas 16 naujų CMR medžiagų pagal REACH reglamentą

Pagal REACH reglamentą cheminę medžiagą – atskirą ir esančią mišinio ar gaminio sudėtyje, kuri yra įtraukta į REACH reglamento XVII priedą „Tam

tikrų pavojingų medžiagų, mišinių ir gaminių gamybos, tiekimo rinkai bei naudojimo apribojimais“ ([Apribojimų sąrašas](#)), draudžiama gaminti, tiekti rinkai arba naudoti, jei ji neatitinka to apribojimo sąlygų. Ši nuostata netaikoma, jei cheminė medžiaga gaminama, tiekama rinkai ar naudojama moksliniams tyrimams ir plėtrai bei produkto ir technologiniams tyrimams bei plėtrai.

Pažymėtina, kad REACH reglamento XVII priedo 28, 29 ir 30 įrašais draudžiama tiekti rinkai ir naudoti vartotojams skirtas chemines medžiagas, kurios pagal CLP reglamento VI priedą klasifikuojamos kaip 1A arba 1B kategorijos kancerogenai, lytinių ląstelių mutagenai arba toksiškos reprodukcijai medžiagos (CMR) ir kurios išvardytos REACH reglamento XVII priedo 1–6 priedėliuose. Taip pat draudžiama tiekti rinkai ir naudoti vartotojams skirtus cheminius mišinius, kurių sudėtyje yra tokių medžiagų, jeigu jų koncentracija mišinyje yra didesnė už nustatytąją ribinę koncentraciją.

2025 m. rugpjūčio 8 d. Europos Komisija priėmė [Komisijos reglamentą \(ES\) 2025/1731](#), kuris iš dalies pakeitė REACH reglamento XVII priedo 28-30 įrašus, siekiant juos priderinti prie naujausių CLP reglamento pakeitimų, nustatytų [Komisijos deleguotame reglamente \(ES\) 2024/197](#) (toliau – 21-asis ATP CLP). Į REACH reglamento XVII priedo 2, 4 ir 6 priedėlius įtraukta 16 naujų cheminių medžiagų, kurios klasifikuojamos kaip 1B kategorijos CMR medžiagos.

Buvo padaryti šie REACH reglamento XVII priedo priedėlių pakeitimai:

- REACH reglamento XVII priedo 2 priedėlis „28 įrašas. Kancerogenai: 1B kategorija“ papildytas 5 įrašais;
- REACH reglamento XVII priedo 4 priedėlis „29 įrašas. Lytinių ląstelių mutagenai: 1B kategorija“ papildytas 1 įrašu;
- REACH reglamento XVII priedo 6 priedėlis „30 įrašas. Toksiškos reprodukcijai medžiagos: 1B kategorija“ papildytas 12 naujų įrašų.
- REACH reglamento XVII priedo 11 priedėlis „28-30 įrašai. Nukrypti leidžiančios nuostatos dėl konkrečių medžiagų“ buvo iš dalies pakeistas. Nustatyta nukrypti leidžianti nuostata cheminės medžiagos kumeno, kuri yra įtraukta į REACH reglamento 2 priedėlį, nes pagal CLP reglamentą klasifikuojama kaip 1B kategorijos kancerogeninė medžiaga, naudojimui aviaciniuose degaluose, kuriuos naudoja neprofesionalūs mažų orlaivių pilotai.

Iš viso 16 naujų CMR medžiagų, kurios priskiriamos 1B kategorijai, įrašų įtraukta į REACH reglamento XVII priedo 2, 4 ir 6 priedėlius. Tarp 16 naujų CMR medžiagų yra cheminė medžiaga *4-metilimidazolas*, kuri yra klasifikuojama tiek kaip Carc. 1B, tiek kaip Repr. 1B ir kita cheminė medžiaga *dimetilpropilfosfonatas*, kuri klasifikuojama kaip Muta. 1B ir Repr. 1B.

Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. draudžiama tiekti vartotojams 16 naujų 1B kategorijos CMR medžiagų. Tiekėjai privalo užtikrinti, kad pakuotės būtų paženklintos aiškiai ir nenutrinstu užrašu: **„Skirta tik profesionaliems naudotojams“**.

Daugiau informacijos apie Apribojimų nustatymo procedūrą galite rasti [čia](#).

Cheminių medžiagų registruotojai raginami patikrinti, ar teisingai nurodė savo įmonės dydį

ECHA, siekdama užtikrinti cheminių medžiagų registruotojų sąžiningą konkurenciją, nuolat inicijuoja įmonių, kurios pagal REACH nuostatas deklaravo, jog yra mikro, mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), dydžio patikrinimus. Pagal [Mokesčių reglamentą \(EB\) Nr. 340/2008](#) tokioms įmonėms taikomi mažesni mokesčiai.

Jeigu REACH-IT sistemoje nurodėte, kad Jūsų įmonė priklauso MVI dydžio kategorijai, ECHA gali bet kada patikrinti, ar Jūsų įmonė tikrai atitinka MVI reikalavimus. Jeigu per patikrinimą nustatoma, kad registruotojas teigė turįs teisę mokėti sumažintą mokestį ir jį sumokėjo, bet negali įrodyti, kad turėjo tokią teisę, ECHA iš jo reikalaus sumokėti sumokėto mokesčio ir tikro įmonės dydžio kategorijai taikomo mokesčio skirtumą ir administravimo mokestį, kuris gali siekti iki 19 900 EUR. Pažymėtina, kad administravimo mokesčiai nebus taikomi, jeigu registruotojai prieš ECHA patikros procedūros pradžią savo iniciatyva praneš, kad klaidingai nurodė įmonės dydžio kategoriją. Pranešti apie klaidingai nurodytą įmonės dydžio kategoriją galima, užpildžius [ECHA kontaktinę formą](#). Taip pat svarbu įkelti savo teiginių pagrindžiančius dokumentus į REACH-IT sistemą. Registruotojai, pakoregavę informaciją apie įmonės dydį, prieš pradėdami patikrą nemokės administracinio mokesčio, o tik teisingo registracijos mokesčio skirtumą.

Daugiau informacijos:

[MVI mokesčiai pagal REACH ir CLP reglamentus](#);

[Internetinis seminaras „Tinkamo įmonės dydžio nustatymas“](#).

Atnaujinta cheminės medžiagos titano dioksido klasifikacija

2016 m. Prancūzijos maisto, aplinkos ir darbuotojų saugos bei sveikatos agentūra (ANSES) pateikė ECHA pasiūlymą miltelių pavidalo titano dioksido (CAS Nr. 13463-67-7, EB Nr. 236-675-5) klasifikuoti kaip 2 kategorijos kancerogeną (Carc. 2), H351: Įtariama, kad sukelia vėžį (įkvėpus). 2019 m. Europos Komisija priėmė reglamentą pagal kurį nustatytas reikalavimas cheminius mišinius, kurių sudėtyje yra $\geq 0,1$ % miltelių pavidalo titano dioksido, ženklinti pavojingumo fraze H351. 2022 m. Europos Sąjungos Bendrasis Teismas priėmė sprendimą reglamentą apskundusių bendrovių naudai, panaikindamas klasifikaciją. 2025 m. rugpjūčio 1 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atmetė Prancūzijos ir Europos Komisijos apeliacijas, taip patvirtindamas Bendrojo Teismo sprendimą dėl sprendimo panaikinimo ir priimdamas [galutinį sprendimą](#) teisiniame ginče.

Teisinės pasekmės: nuo 2025 m. rugpjūčio 1 d. miltelių pavidalo titano dioksido klasifikacija kaip Carc. 2, H351 (įkvėpus) yra panaikinta, todėl nebeliko teisinės prievolės taikyti suderinto klasifikavimo ir ženklinimo. Pareigų turėtojai privalo taikyti savarankišką klasifikavimą. Jeigu manote, kad klasifikavimo kriterijai yra įvykdyti, turite atitinkamai paženklinėti medžiagą, o priešingu atveju ženklinti nereikia. Pagal CLP reglamento 30(2) str. tiekėjai turi užtikrinti, kad ženklinimo elementai būtų patikslinti per 18 mėnesių. Etikečių atnaujinimo terminas – 2027-02-01.